

SWOT – purku

Päijät-Hämeen maakuntastrategian valmistelu

Työpaja 17.10.2024, Walimo + etäyhteys

Työpaja 17.10.2024

Työpajan tuotos

→ Tunnistettu tärkeimpiä vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia Päijät-Hämeen näkökulmasta

Päijät-Hämeen vahvuudet

Luonto ja ympäristö	Koulutus ja tutkimus	Liikenneyhteydet ja sijainti
<ul style="list-style-type: none">• Vesistöt• Pohjavesi (puhdas juomavesi)• Monipuoliset maisemat/maaston muodot• Suur-Päijänteen potentiaalinen matkailualue• Salpausselän Unesco Geopark	<ul style="list-style-type: none">• Korkeakoulut• LUT-konserni• TKI-toiminta• Hyvät oppilaitokset• Kasvava koulutus• Osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Hyvä kulkuyhteydet maakuntaan• Saavutettava myös alueen sisällä• Järvi-Suomen saavutettavin piste• Lyhyet välimatkat• Infran monipuolisuus
Helppo ja hyvä arki sekä yhteisöllisyys	Vapaa-aika ja urheilu	Yrittäjyys
<ul style="list-style-type: none">• Ihmisen kokoinen maakunta• Helppo ja hyvä arki• Asumisen edullisuus• Edullinen hintataso• Hyvät palvelut• Hyvä henki• Yhteisöllisyys (etenkin kylissä)	<ul style="list-style-type: none">• Hyvät harrastusmahdollisuudet• Urheilu• Liikuntaolosuhteet• Sport niin kisana kuin elämyksenä	<ul style="list-style-type: none">• Vahva perheyrittäjyyden alusta

Seuraavista kolmesta vahvuudesta keskusteltiin työpajassa tarkemmin:

- **Luonto ja vesistöt**
- **Korkeakoulut**
- **Liikenneyhteydet**

Näitä pohdittiin seuraavien apukysymysten kautta:

- Erottavatko mainitut vahvuudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?
- Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät vahvuudet?
- Miten voimme hyödyntää näitä vahvuuksia tulevaisuudessa?
- Mitä mahdollisuuksia nämä vahvuudet avaavat? Mihin pitää tarttua? Miten?
- Missä verkostoissa näitä vahvuuksia hyödynnetään?

Päijät-Hämeen vahvuus: luonto ja vesistöt

» Erottavatko mainitut vahvuudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?

- **Ainutlaatuisuus:** Päijät-Hämeen luonto ja vesistöt, kuten Vesijärvi, Päijänne ja Salpausselkä, ovat ainutlaatuisia, mikä erottaa maakunnan muista. Ne tarjoavat monipuoliset maisemat ja mahdollisuuden virkistykseen aivan kaupunkien läheisyydessä. Luonnon ja vesistöjen läheisyys luo erityisen vetovoimatekijän.
- **Monimuotoisuus:** Luonto on kaikkialla lähellä, ja alue on osa Hämeen lehtokeskusta, joka on geologisesti ja lajistollisesti omaleimainen

» Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät vahvuudet?

- **Huoltovarmuus:** Elintärkeän juomaveden lähde 1,3 miljoonalle ihmiselle
- **Hyvinvointi:** Luonto ja luontoliikkuminen ovat tutkitusti yhteydessä ihmisten hyvinvointiin, mikä tekee näistä vahvuuksista olennaisia alueen asukkaiden terveydelle ja elämänlaadulle
- **Elämystalous ja matkailu:** Alueen luonto ja vesistöt tarjoavat valtavan potentiaalin matkailulle ja elämystaloudelle

» Miten voimme hyödyntää näitä vahvuuksia tulevaisuudessa?

- **Panostamalla monimuotoisuuteen:** Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on keskeistä, jotta sekä ympäristö että ihmisten hyvinvointi säilyvät.
- **Monipuolistamalla matkailua/elämystalous:** Luonto luo alustan hyvinvointi- ja matkailupalveluiden kehittämiseksi, ja sitä voidaan hyödyntää entistä enemmän esimerkiksi liikunta- ja luontomatkailussa.
- **Yhdistämällä luonnon ja talouden kestävyuden:** On tärkeää yhdistää luonnon ja metsien kestävä talouskäyttö, jotta nämä voimavarat säilyvät myös tulevaisuudessa vahvuuksina. Tärkeää on myös varmistaa, että Päijänteen raakavesivarasto ja muut luonnonvarat säilyvät pitkällä tähtäimellä kestäväällä tavalla hyödynnettyinä.

» Missä verkostoissa näitä vahvuuksia hyödynnetään?

- Paikallinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen yhteistyö
- Verkostoyhteistyö
- Matkailustrategiat

Päijät-Hämeen vahvuus: korkeakoulut

» Erottavatko mainitut vahvuudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?

- **Nuorin ja dynaamisin yliopisto:** Päijät-Hämeessä sijaitsee Suomen nuorin ja dynaamisin yliopisto, joka kehittyy ilman byrokraattisia hidasteita. Tämä tekee siitä erityisen verrattuna muihin maakuntiin.
- **Kasvava korkeakoulu yhteistyö:** Alueella on merkittävä oppilaitosten ja yritysten välinen yhteistyö, joka edistää osaamisen kanavoitumista työelämään ja talouden positiivista kehitystä.

» Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät vahvuudet?

- **Kansainvälinen ulottuvuus:** Korkeakoulut toimivat porttina kansainvälisyyteen ja yhteistyöhön.
- **Nopea reagointi ja innovatiivisuus:** Yliopistokonserni pystyy reagoimaan nopeasti ja mukautumaan muuttuviin tarpeisiin, mikä tekee siitä joustavan ja innovatiivisen toimijan.
- **Kasvava yhteistyö:** Yhteistyötä korkeakoulun ja paikallisten toimijoiden välillä voidaan laajentaa esimerkiksi hankerahoituksen avulla, mikä lisää alueen kilpailukykyä.

» Miten voimme hyödyntää näitä vahvuuksia tulevaisuudessa?

- **Yhteistyön laajentaminen:** Korkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä tulee edelleen laajentaa, erityisesti hankerahoituksen ja tutkimuksen avulla, mikä vahvistaa alueen TKI-toimintaa.
- **TKI-toiminnan kehittäminen:** Korkeakoulut voivat toimia alueen TKI-toiminnan vetureina ja edistää innovaatiotoimintaa. Tämä edellyttää pitkäjänteisiä investointeja ja yhteistyötä.
- **Korkeakoulujen roolin vahvistaminen:** Korkeakoulut voivat toimia kansainvälisyyden ja osaamisen keskuksina, mikä houkuttelee lisää yrityksiä ja osaajia alueelle.
- **Profiloituminen:** Alue voi profiloitua esimerkiksi ympäristöosaamisen ja yritysten keskuksena, mikä lisää sen houkuttelevuutta sijoittumis- ja investointikohteena.

» Missä verkostoissa näitä vahvuuksia hyödynnetään?

- **Kansainväliset verkostot:** Korkeakoulut toimivat kansainvälisten verkostojen kautta tuoden globaalia osaamista ja resursseja Päijät-Hämeeseen
- **Oppilaitosten ja yritysten verkostot**

Päijät-Hämeen vahvuus: liikenneyhteydet

» Erottavatko mainitut vahvuudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?

- **Helsingin läheisyys** on etu moniin maakuntiin verrattuna, mutta se ei ole täysin ainutlaatuinen vahvuus, koska useat muutkin alueet hyötyvät vastaavista yhteyksistä pääkaupunkiseudulle.
- **Hyvät digitaaliset yhteydet:** Päijät-Hämeen alueella on kattavat ja toimivat verkkoyhteydet, mikä tukee etätöiden mahdollisuuksia, mutta ei erota sitä tosin muista maakunnista.
- **Logistinen sijainti mahdollistaa tavaroiden kuljetuksen ja henkilöliikenteen** tehokkaasti, mutta alueen yhteydet pohjoiseen eivät ole yhtä hyvät, mikä voi heikentää saavutettavuutta.

» Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät vahvuudet?

- **Työvoiman saatavuus ja liikkuminen:** Hyvät kulkuyhteydet tukevat työvoiman saatavuutta laajemmalla alueella, ja edulliset asumiskustannukset yhdistettynä hyviin yhteyksiin pääkaupunkiseudulle tekevät Päijät-Hämeestä houkuttelevan työssäkäyntialueen.

» Miten voimme hyödyntää näitä vahvuuksia tulevaisuudessa?

- **Liikenteen yhteyksien parantaminen:** Julkisen liikenteen kattavuutta tulee parantaa maaseudun ja kaupunkien välillä, ja samalla tulisi edistää kestävien liikkumismuotojen käyttöä, kuten pyöräilyä.
- **Digitaalinen saavutettavuus:** Digitaaliset yhteydet ovat keskeinen tekijä etätöiden ja yritysten houkuttelemisessa alueelle, mutta verkkoyhteyksien parantaminen erityisesti maaseudulla on tarpeen.
- **Houkuttelevuus työvoimalle ja yrityksille:** Hyvien kulkuyhteyksien ja logistiikan ansiosta Päijät-Hämeellä on potentiaalia houkuttaa sekä työvoimaa että yrityksiä, mutta yhteyksiä on kehitettävä tasapainoisesti eri suuntiin ja eri kulkumuodoilla.

» Missä verkostoissa näitä vahvuuksia hyödynnetään?

- **Liikenneverkostot:** Kulkuyhteyksiä voidaan hyödyntää alueen logistisissa ja liikenneverkostoissa. Kotkan sataman saavutettavuuden parantuminen ja alueen logistinen sijainti tuovat kilpailuetua.
- **Kansainväliset verkostot:** Lahden läheisyys ja yhteydet lentokentälle tekevät alueesta potentiaalisen solmukohtan kansainvälisille liiketoimille ja yhteistyöhön.

Päijät-Hämeen heikkoudet

Päätöksenteko	Työmarkkinat ja koulutus	Sosiaaliset haasteet	Kansainvälisyys	Rohkeuden puute
<ul style="list-style-type: none">• Päätöksentekokulttuuri• Päätösten toimeenpanon hitaus• Yhteistyön puute• Poliittinen eripura• Kuppikunnat• Lahti-keskeisyys	<ul style="list-style-type: none">• Työttömyys• Matala koulutustaso• Osaavan työvoiman saatavuus• Kapea yliopistotarjonta	<ul style="list-style-type: none">• Hyvinvointierot• Nuorten pahoinvointi• Syrjäytyminen (erityisesti nostettu esiin nuoret)• Eriarvoisuus• Korkea sairastavuus	<ul style="list-style-type: none">• Vähäinen kansainvälisyys• Heikot kv-yhteydet	

Väestön kehitys	Päijät-Hämeen identiteetti	Talousnäkymät	Yritysten uudistamiskyky
<ul style="list-style-type: none">• Ikärakenne• Matala syntyvyys• Nuorten poismuutto	<ul style="list-style-type: none">• Identiteetin ja yhteisen historian puute• Selkeän profiilin puute• Ei erotu kansallisesti tai kansainvälisesti omalaatuisena• Ohiajokaupunki• Huono itsetunto	<ul style="list-style-type: none">• Haastava taloustilanne• Kuntien näkymät• Resurssien puute• Infran vanheneminen	

Seuraavista kolmesta heikkoudesta keskusteltiin työpajassa tarkemmin:

- **Päätöksentekokulttuuri**
- **Työttömyys**
- **Matala koulutustaso**

Näitä pohdittiin seuraavien apukysymysten kautta:

- Erottavatko mainitut heikkoudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?
- Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät heikkoudet?
- Miten voimme estää tai korjata näitä heikkouksia tulevaisuudessa?
- Missä verkostoissa?

Päijät-Hämeen heikkous: päätöksentekokulttuuri

» Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät heikkoudet? Erottavatko mainitut heikkoudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?

- **Poliittinen eripura:** Päätöksentekoa leimaa liiallinen politisointi, joka estää yhteisen edun ajamisen. Tämä tekee päätöksenteosta hajanaista ja lyhytnäköistä. Katsooko maakunta liikaa taaksepäin eikä eteenpäin?
- **Yhteisen vision puute:** Onko Päijät-Hämeellä yhteistä näkemystä tulevaisuudesta?
- **Ylimaakunnallinen yhteistyön tila:** Hyödynnetäänkö ylimaakunnallista yhteistyötä riittävästi? Pk-seutukeskeisyydestä suuntaaminen myös muualle esim. Etelä-Karjalaan jo verkostoja (LUT-yliopisto).

» Miten voimme estää tai korjata näitä heikkouksia tulevaisuudessa?

- **Päätöksenteon kehittäminen:** Alueen toimijoiden tulisi keskittyä päätöksentekoon, joka tukee yhteistä etua, ihmisten ja luonnon hyvinvointia sekä elinvoiman vahvistamista. Puoluepoliittinen ajattelu tulisi jättää sivuun, jotta voidaan rakentaa yhtenäinen ja kestävä strategia.
- **Ennakkovaikutusten arviointi:** Päätöksenteossa tulee ottaa ennakkovaikutusten arviointi vahvempaan rooliin, erityisesti yritysvaikutusten osalta, jotta voidaan varmistaa päätösten pitkän aikavälin hyödyllisyys.
- **Yhteistyö verkostoissa:** Yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden, kuten kuntien, liiton ja ELY-keskuksen, välillä voisi tuoda yhdenmukaisuutta strategioihin ja suunnitelmiin, mikä tehostaisi resurssien käyttöä ja päätöksentekoa

Päijät-Hämeen heikkous: työttömyys

» **Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät heikkoudet? Erottavatko mainitut heikkoudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?**

- **Rakenteellinen työttömyys** yhä haasteena
- **Työttömyysluvut**, etenkin **nuorisotyöttömyys** Lahdessa korkeammalla kuin valtakunnassa keskimäärin.
- **Työllistymismahdollisuuksien puute:** Työpaikkoja ja innovatiivisten yritysten syntymistä vaikeuttaa alueen rajoitettu rahoitus- ja tukimekanismit.

» **Miten voimme estää tai korjata näitä heikkouksia tulevaisuudessa?**

- **Lasten ja nuorten hyvinvointiin on panostettava ja heidän koulutusmahdollisuuksiinsa**
- **Lisää harjoittelu- ja työpaikkoja:** Tarvitaan lisää harjoittelu- ja työpaikkoja kv. opiskelijoille ja maahanmuuttajataustaisille työnhakijoille (työtä, jossa ei tarvitse täydellistä suomen kielen taitoa). Matalan kynnyksen koulutusta, esim. oppisopimus, mestari-kisälli.
- Yhdistysten työllistäminen myös tulevaisuudessa tukikelpoista työtä

Päijät-Hämeen heikkous: matala koulutustaso

» Miksi juuri nämä ovat keskeisimmät heikkoudet? Erottavatko mainitut heikkoudet Päijät-Hämeen muista maakunnista?

- 90-luvun laman pitkä perintö.
- Työttömyys lisääntyy, jos kaikille koulutustasoille ei ole koulutusta.
- Työpaikkoja ei ole korkeakoulutetuille
- **Työpaikkoja ei varsinkaan englanninkielisille korkeakoulutetuille** → ulkomaiset valmistuneet muuttavat takaisin kotimaihinsa tai kaupunkiin, alueelle jää olematon määrä osaajia

» Miten voimme estää tai korjata näitä heikkouksia tulevaisuudessa?

- **Pitkäjänteisempää yhteistyön rakentamista** eri toimijoiden kanssa
 - **Kaikki tahot yhdessä tukemaan valmistuneita työllistymään paikkakunnalle**
 - Onko aktiivisesti pyritty rekrytoimaan korkeakouluista valmistuvia paikkakunnan yrityksiin?
 - **Täydennyskoulutusta yrityksille**, jotta osaavat uudistua.
- **Tarvitaan hyvinvoinnin ja toiveikkouden tukemista** ja matalakynnyksisen tuen tarjoamista heikossa asemassa oleville
 - **Tukea oppilaille**, jotta jatkopolut ovat mahdollisia

Päijät-Hämeen uhat

Ympäristö ja ilmastonmuutos	Taloudelliset ja työmarkkinoiden uhat	Yhteiskunnalliset ja sosiaaliset uhat	Väestön kehitys	Globaali epävarmuus
<ul style="list-style-type: none"> • Ilmastonmuutoksen vaikutukset • Luontokato • Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen • Vesien pilaantuminen • Luonnon väärinkäyttö • Metsien käytön rajoitteet • Ekosysteemien romahtaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Julkisen talouden heikentyminen • Poukkoilevuus valtion päätöksenteossa • Taloudellinen näivettyminen • Työttömyys lisääntyy 	<ul style="list-style-type: none"> • Periytyvä huono-osaisuus • Eriarvoistuminen • Polarisaatio • Yleinen kurjistuminen • Nuorten lisääntyvä pahoinvointi • Turvattomuuden kasvu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikärakenne • Ikääntyvä väestö • Väestömäärä • Pitovoima sakkaa • Ei saada maahanmuuttajia alueelle 	<ul style="list-style-type: none"> • Venäjän eristäytyminen

Innovaatioiden ja uudistumisen puute	Koulutus ja osaamisen hyödyntäminen	Yritysten toiminta-edellytykset	Kansainvälinen kilpailukyky
<ul style="list-style-type: none"> • Jämähdetään paikoilleen • Uudistumattomuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Korkeakoulujen tuomaa osaamista ei hyödynnetä alueella • Aivovuoto isoihin kaupunkeihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Yritykset muuttavat muualle • Ei löydy jatkajia yrityksille 	

Seuraavista neljästä uhasta keskusteltiin työpajassa tarkemmin:

- **Korkeakoulujen tuomaa osaamista ei hyödynnetä alueella**
- **Luontokato ja ilmastonmuutoksen vaikutukset**
- **Julkisen talouden heikentyminen**
- **Pitovoima sakkaa**

Näitä pohdittiin seuraavien apukysymysten kautta:

- Linkittykö heikkouksiin?
- Mitä uhkia niistä avautuu?
- Mihin pitää tarttua?
- Miten?

Päijät-Hämeen uhka: Korkeakoulujen tuomaa osaamista ei hyödynnetä alueella

» Linkittykö heikkouksiin? Mitä uhkia niistä avautuu?

- **TKI-toiminta maakunnassa ei kasva.** Korkeakoulujen TKI toiminta on kaukana alueen potentiaalisista innovaatioista ja uudesta liiketoiminnasta.
- **Osaaminen ja uudet innovaatiot valuvat muualle** eli etenkin kv. yhteistyössä tehdyt avaukset hyödyntää joku muu.

Mihin pitää tarttua? Miten?

- **Korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö ei ole riittävällä tasolla.**
 - Huolehdittava, että korkeakoulut tarjoavat osaamista yritysten tarpeeseen.
 - **Tarvitaan uusia yhteistyömuotoja** työharjoittelun lisäksi.
 - Pienten yritysten yhteistyötä korkeakoulujen kanssa lisättävä esimerkiksi työharjoittelujen kautta.
- Korkeakouluista saatava irti uusia innovatiivisia yrityksiä.

Päijät-Hämeen uhka: Luontokato ja ilmastonmuutoksen vaikutukset

» Linkittykö heikkouksiin? Mitä uhkia niistä avautuu?

- **Ilmastonmuutos on uhka ihmisen hyvinvoinnille.** Ilmastonmuutos kuormittaa lasten ja vanhusten terveyttä, lisää säästä johtuvia vaaratilanteita kodeille ja infrastruktuurille ja heikentää ruokaturvaa ja puhtaan veden saantia.
- **Ilmastonmuutos voi vaikuttaa alueen maatalouteen ja luonnon monimuotoisuuteen negatiivisesti:** Päijät-Häme ollut vilja-aitta - enää ei. Omavaraisuus vaarassa?
- Liittyy heikkouksiin, jos ei nähdä arvoa ja osata toimia arvostavasti ja säilyttävästi.

» Mihin pitää tarttua? Miten?

- **Ilmastonmuutoksen torjuminen ja siihen sopeutuminen** esim. kaupunkisuunnittelulla tärkeää.
- **Luonnon ennallistaminen** on usein kustannustehokas keino molempiin ja tarjoaa myös työ- ja yrittämismahdollisuuksia: suohommat osaaville kaivurikuskeille on työtä tulevaisuudessa.
- **Uusiutuvan, hajautetun energiantuotannon edistäminen**
- **Ainutlaatuinen matkailuympäristö** tulee säilyttää.
- **Kestävä liikkuminen** mahdollisuutena luonnolle ja ihmisille.

Päijät-Hämeen uhka: Julkisen talouden resurssien heikkeneminen voi johtaa palvelujen karsimiseen ja alueen vetovoiman laskuun

» Linkittykö heikkouksiin? Mitä uhkia niistä avautuu? Mihin pitää tarttua? Miten?

- **Linkitty kaikkeen.** Uskallettava investoida, kaikille löydettävä rooli yhteiskunnan ylläpitoon.
- **Asukkaiden tyytyväisyys ja koettu hyvinvointi laskee**, vaikuttaa niin moneen; terveyteen, alueen vetovoimaan, matkailijoiden viihtyvyyteen, Heikko taloustilanne → Heikkenevä palvelutarjonta
- **Lapsiperheet eivät muuta alueelle**
- Kun työttömiä paljon, kunnille ei tule verotuloja
- **Nähdäänkö resurssien satsaaminen oikeisiin kohtiin?** Ympäristö- ja ilmastotoimet ovat tulevaisuuden satsauksia ja säästävät pitkällä aikavälillä.

Päijät-Hämeen uhka: Pitovoima sakkaa

» Linkittykö heikkouksiin? Mitä uhkia niistä avautuu?

- **Valmistuvat opiskelijat siirtyvät muualle** → Maakuntaan ei jää osaavaa työvoimaa
- **Alueelle muuttaneet eivät integroidu mihinkään yhteisöön** (maahanmuuttajat jäävät ulkopuoliseksi, jos eivät osaa suomen kieltä)

» Mihin pitää tarttua? Miten?

- Tarvitaan **harjoittelu- ja työpaikkoja** (etenkin nuorille). **Työpaikka** voi löytyä yhdelle, mutta entä **puolisolle**? → Miten pystytään vaikuttamaan tähän?
- Tarvitaan enemmän **kandiohjelmia**
- Yhteisöllisyys, avoimuus ja **suvaitsevaisuus** keskiöön
- Luotava **aidosti perheystävällinen** maakunta
- Puhe kaikista epäkohdista lisää pahoinvointia, **nostetaan positiivisia seikkoja esiin**

Päijät-Hämeen mahdollisuudet

Vihreä siirtymä ja ympäristö	TKI-toiminta ja rahoitus	Koulutus ja osaaminen	Digitalisaatio ja teknologia	Matkailu	Elintarvikeala
<ul style="list-style-type: none"> Vihreän siirtymän toteutus kokonaiskestävästi Ympäristö-osaaminen Kestävä luonnon hyödyntäminen Luonnon ja ympäristön arvostus nousee 	<ul style="list-style-type: none"> TKI-rahoituksen ja toiminnan vahvistuminen Amk-koulutuksen tuoma noste TKI-toimintaan Ulkoisen TKI-rahoituksen kotiuttaminen alueelle 	<ul style="list-style-type: none"> Korkeakoulujen osaaminen Lisääntyvät opiskelijamäärät Aito yliopistokaupunki 	<ul style="list-style-type: none"> Digitalisaation kehittäminen Digitalisaatio ja etätö tarjoavat uusia mahdollisuuksia houkutellessa asiantuntijoita ja yrityksiä alueelle Tekoäly 	<ul style="list-style-type: none"> Alueen luonto ja kulttuuri tarjoavat mahdollisuuksia matkailulle ja hyvinvointipalveluille Luontomatkailu 	<ul style="list-style-type: none"> Elintarvikeala maailman kärjessä Ruokasektorin nousu Uudistava maatalous

Identiteetin löytäminen	Hyvä arki	Yhteistyö	Rohkeus uudistua	Liikenne ja infrastruktuuri
<ul style="list-style-type: none"> Alueen identiteetti kirkastuu Selkeän profiilin löytäminen ja sen vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Asumisviihtyvyydestä vetovoimaa Monipaikkaisuus Hyvän elämän keskus Ulkoilu-mahdollisuudet Toimivat peruspalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön tiivistäminen Maaseudun ja kaupunki-alueiden yhteistyö Yhteisöllisyyden lisääntyminen 	<ul style="list-style-type: none"> Löydetään koko maakunnan yhteinen rohkea visio Jatkuva laadukas ennakointi-toiminta ja Tulevaisuus-orientaatio 	

Seuraavista kahdesta mahdollisuudesta keskusteltiin työpajassa tarkemmin:

- **Vihreän siirtymän toteutus kokonaiskestävästi**
- **TKI- rahoituksen ja toiminnan vahvistuminen**

Näitä pohdittiin seuraavien apukysymysten kautta:

- Linkittykö vahvuuksiin?
- Mitä mahdollisuuksia niistä avautuu?
- Mihin pitää tarttua?
- Miten?

Päijät-Hämeen mahdollisuus: Vihreän siirtymän toteutus kokonaiskestävästi

» Linkittykö vahvuuksiin? Mitä mahdollisuuksia niistä avautuu? Mihin pitää tarttua? Miten?

- **Ympäristöosaaminen vahvuutena tukee tätä mahdollisuutta.** Alueen laajat verkostot hyödynnettävä. Tutkimustieto vahvemmin yritysten käyttöön ja yritykset yhdessä korkeakoulujen kanssa hyödyntämään tutkittua tietoa uuden luomisessa.
- **Vihreän siirtymän energiahankkeilla** on aidosti korvattava fossiilista energiaa. Siirtyminen uusiutuvaan energiaan on parhaimmillaan, tai jopa useimmiten taloudellisesti kannattavaa toimintaa.
 - **Tuuli- ja aurinkohankkeissa** tarvitaan vahvaa maakunnallista ohjausta tuotantoalueiden sijoittelussa, jotta maakunnan ekologinen verkosto voi säilyä ja kehittyä.
 - Esimerkki kestävästä vihreästä kehittämisestä: Vierumäen Laviassuon turvesuo muutettiin päästölähteestä ennallistetuksi suoksi, jonne tehtiin myös aurinkovoimala
- **Kiertotalouden** ekosysteemien tuki ja yhteistyön tukeminen omaa valtavan potentiaalinen liiketoiminnalle
- **Biokaasuinfrastruktuuria** kehiin
- **Liikenne** tällä hetkellä avainasemassa
- Vaikutusten arviointi muistettava

Päijät-Hämeen mahdollisuus: TKI-rahoituksen ja toiminnan vahvistuminen

» Linkittykö vahvuuksiin? Mitä mahdollisuuksia niistä avautuu? Mihin pitää tarttua? Miten?

- **Ilman tutkimusta ja kehitystyötä ei synny innovaatioita. Ilman innovaatiota ei synny kasvua.** Erityisesti Pk-yritysten TKI- toiminta ja potentiaali tulee saada kasvuun.
- **Yhteistyö:** Tarvitaan laajoja verkostoja ja osaajia, jotka kirjoittavat hankehakemuksia (Yritysten TKI-rahoituksen hakemiseen lisää tukimekanismeja)
- Tarvitaan TKI-rahoitusta, joka mahdollistaa mikro- ja pk-yritysten, korkeakoulujen ja julkisen sektorin **yhteisen innovaatiotoiminnan vahvistamisen. Mahdollisuus maakunnallisesti isojen konsortioiden rakentamiseen tunnistettujen painopisteiden ääreen.**
- TKI-toiminta ja -hankerahoitus pitää kytkeä nykyistä vahvemmin elinkeinoelämän kehittämiseen.
- TKI rahoitusta myös sosiaalisesti kestävään kehittämiseen. Asukkaiden hyvinvointi vahvistaa positiivista kehää.
- TKI hyvinvointi- ja terveysteknologian rakentamiseen tarvetta, rahoitusta ja iso maakunnallinen pilotointialusta (hyvinvointialue).
- KV-rahoitusinstrumenttien (Horizon Europe etc) laajempi hyödyntäminen yritysvetoisesti.